

NADZOR NAD DELOM POLICIJE V FRANCIJI

JONA KOREN FRIC

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija.
E-pošta: jona.koren@student.um.si

Povzetek Ob posegu pripadnikov varnostnih sil v človekove pravice in temeljne svoboščine je ključnega pomena nadzor nad opravljanjem dela policije in pripadnikov drugih varnostnih organov. Zanimalo nas je, kako so organizirane policijske sile in kako so sistemsko urejeni mehanizmi nadzora nad delom policije v Franciji. Ugotovili smo, da poleg neposrednega nadzora nad delom državne policije in državne žandarmerije (izvajajo ga župani, prefekti in generalni poveljniki) notranji nadzor izvajata še Generalni inšpektorat za nacionalno policijo in Generalni inšpektorat za nacionalno žandarmerijo v okviru Ministrstva za notranje zadeve. Nadzorna državna organa naj bi delovala neodvisno in nepristransko, vendar bi status dejanske neodvisnosti v očeh javnosti lahko pridobila le v primeru, če ne bi delovala v okviru Ministrstva za notranje zadeve, saj je le-to tesno povezano z delovanjem obeh policijskih sil. V Franciji je poleg notranjega vzpostavljen tudi zunanji nadzor, ki ga izvajajo Varuh človekovih pravic in druge neodvisne organizacije.

Ključne besede:

policija,
žandarmerija,
nadzor,
Francija,
človekove
pravice in
temeljne
svoboščine.

OVERSIGHT OF POLICE WORK IN REPUBLIC OF FRANCE

JONA KOREN FRIC

University of Maribor, Faculty of Criminal Justice and Security, Ljubljana, Slovenia.
E-mail: jona.koren@student.um.si

Abstract When law enforcement agencies interfere with human rights and fundamental freedoms, it is crucial to supervise the work of the police and members of other law enforcement agencies. We were interested in how the police forces are organized and how the police oversight mechanisms in the Republic of France are systematically regulated. We found that in addition to direct control over the work of the state police and state gendarmerie (carried out by mayors, prefects and commanders-in-chief), internal control is also carried out by the General Police Inspectorate and the National Gendarmerie Inspectorate within the Ministry of the Interior. The state supervisory body is supposed to act independently and impartially, but it could only gain the status of actual independence in the eyes of the public if it does not operate within the Ministry of the Interior. In addition to internal control, external control is established by the Ombudsman and other independent organizations.

Keywords:
police,
gendarmerie,
oversight,
France,
human
rights and
liberties.

1 Uvod

Francoska republika (fr. *République française*) je članica Evropske unije z unitarno državno ureditvijo in polpredsedniškim sistemom državne oblasti. Njen predsednik je neposredno izvoljen in ima v primerjavi s predsedniki držav v parlamentarnem sistemu oblasti okrepljene pristojnosti. Izvršilno vejo oblasti predstavljata predsednik republike in vlada, ki je formalno vezana na zakonodajno vejo oblasti – parlament, dejansko pa je odgovorna predsedniku republike, ki jo tudi vodi (Europa, 2019). Francoski parlament je dvodomni, sestavljen iz senata (fr. *Sénat*) in državnega zbora oziroma skupščine (fr. *Assemblée Nationale*), ki ima močnejšo vlogo kot senat (Central Intelligence Agency [CIA], n. d.).

Najvišji pravni akt države je Ustava Pete francoske republike iz leta 1958 (fr. *La Constitution du 4 octobre 1958*) (CIA, n. d.). Sama Ustava ne vključuje materialnih določb o temeljnih pravicah, je pa ustavni svet odločil, da bi bil zakon, ki bi kršil Deklaracijo o pravicah človeka in državljana iz leta 1789, neustaven. Pravice, ki so določene z Deklaracijo iz leta 1789, med drugim vključujejo svobodo, enakost pred zakonom, lastnino, varnost, domnevo nedolžnosti in druga jamstva v kazenskih postopkih ter odpor proti zatiranju, eksplicitno pa ne vključuje pravice do življenja (Policing law, 2019). Francoska ustava (»La Constitution du 4 octobre«, 1958) prav tako izrecno ne omenja delovanja francoske policije ali žandarmerije, temveč se sklicuje na javno silo, ki zagotavlja pravice človeka in državljana.

Francija kot država je odgovorna za varnost svojih državljanov in njihovega premoženja, vzdrževanje javnega reda in izvrševanje veljavne zakonodaje na njenem območju. Sistem javne varnosti v Franciji sestavljajo tri centralizirane sile, od katerih imata dve enake naloge, vendar različne pristojnosti na državni ravni. To sta nacionalna policija (fr. *Police Nationale*) s približno 145.000 pripadniki in nacionalna žandarmerija (fr. *National Gendarmerie*), ki ima približno 100.000 članov, na lokalni ravni pa je pristojna občinska policija (fr. *Police Municipale*) (Osce, n. d.).

Nacionalna policija (v nadaljevanju: policija) deluje v Parizu in drugih urbanih območjih, nacionalna žandarmerija (v nadaljevanju: žandarmerija) pa svoje delo opravlja v majhnih mestih in perifernih območjih z manj kot 20.000 prebivalci (Police nationale, 2011a). Tako ima Francija dve državni policijski sili, ki sta podrejeni Ministrstvu za notranje zadeve (Interpol, 2019) in imata podobne cilje ter pristojnosti, vendar nekoliko drugačne teritorialne pristojnosti.

Sistem nadzora nad delom policije v Franciji je centraliziran, kar izhaja iz same ureditve sistema javne varnosti. Francoski pravni sistem se drži načela enotnosti civilnega in kazenskega pravosodja, zato francoski Zakonik o kazenskem postopku (»Code de procédure pénale«, 1994) določa pristojnosti za zagotavljanje javnega reda in pooblastila za preiskovanje kaznivih dejanj, ki veljajo za pripadnike policijskih sil. Notranji nadzor nad delom francoske policije in žandarmerije se opravlja neposredno na vseh organizacijsko-hierarhičnih ravneh in v vseh enotah lokalne samouprave.

Na občinski ravni v smislu nadzornega organa, pod vodstvom prefekta, deluje župan občine, ki ima administrativno-upravno policijsko oblast. To med drugim pomeni, da lahko policiji naloži izvršitev občinskih podzakonskih aktov (Vie Publique, 2018a). Na departmajske ravni neposredni nadzor opravlja prefekt departmaja, posredno pa predsednik departmajskega sveta, ki ima izvršilno funkcijo in je skupaj s prefektom odgovoren vladi. Prefekt, ki upravlja policijsko prefekturo v Parizu, ki vključuje vse policijske in varnostne službe v Parizu in sosednjih departmajih, je pod neposrednim nadzorom ministra za notranje zadeve, pri čemer te policijske službe niso pod neposrednim nadzorom generalnega direktorja policije (Police nationale, 2011a).

Na državni ravni neposredni nadzor nad delom departmajskega prefekta izvaja generalni direktor policije, ki je neposredno podrejen ministru za notranje zadeve (Police nationale, 2011a). Neodvisni in strokovni notranji nadzor nad delom policije opravlja Generalni inšpektorat za nacionalno policijo v okviru Generalnega direktorata za nacionalno policijo, nad delom žandarmerije pa Generalni inšpektorat za nacionalno žandarmerijo v okviru Generalnega direktorata za nacionalno žandarmerijo.

Namen prispevka je predstaviti sistem mehanizmov nadzora nad delom policije v Franciji, ki predstavljajo pomemben element pri zagotavljanju strokovnega in legitimnega dela represivnih organov in s tem krepitev zaupanja javnosti v strukture državne in lokalne oblasti, predvsem pa v delo policije.

2 Organizacijska ureditev javne varnosti

Francija je enotna država, organizirana po sistemu dekoncentracije¹ (prefekti, župani) in decentralizacije² (občine, departmaji, regije) (Vie Publique, 2018a). Upravno je razdeljena na regije z lokalno oblastjo, departmaje z lokalno oblastjo, okrožja, kantone in občine z lokalno oblastjo (INSEE, 2019). Občine, ki jih vodijo župani, imajo svoj izvoljeni občinski svet, ki je zakonodajni in posvetovalni organ. Okrožja in kantoni imajo zgolj upravno funkcijo, nimajo pa lokalne oblasti. Okrožja se uporabljajo za organizacijo policije, gasilcev in za volitve, kantoni pa vzpostavljajo organizacijske enote v zvezi z nekaterimi vidiki upravljanja javnih služb in pravosodja (Ministere de l'interieur, 2011a). Celinski in čezmorski departmaji imajo vsi enak status; vsak ima svojega prefekta, ki je odgovoren za delovanje celotnega departmaja (Vie publique, 2018b).

Lokalne službe državne uprave so tradicionalno organizirane na departmajski ravni, kjer prefekt departmaja predstavlja vlado (Vie publique, 2018c). Prefekt je nekakšen »depozitar«³ državne oblasti v departmaju. Odgovoren je za javni red in mir ter ima policijska pooblastila, zaradi katerih je »upravni policijski organ«⁴ (Vie Publique, 2018a). Regijo vodi regijski prefekt (Ministere de l'interieur, 2011a), ki je odgovoren za skladnost državnih ukrepov v regiji. Prefekta lahko označimo kot vodjo regijske dekoncentrirane službe državne uprave, ki je odgovoren za izvajanje državnih politik v regiji in politik skupnosti, ki so v pristojnosti države. Odgovoren je tudi za prefekte departmajev, razen v zadevah tujcev, upravne policije in nadzora nad zakonitostjo delovanja lokalnih oblasti (Vie Publique, 2018d).

Nad dejavnostmi decentraliziranih skupnosti je potreben nadzor, ki je na temeljni ravni urejen v 1. členu francoske ustave (»La Constitution du 4 octobre«, 1958), ki med drugim govori o nedeljivosti republike. To načelo pomeni, da se morajo lokalni in državni organi držati zakona in državnih uredb, ki jih izdajo centralni organi, kot je parlament ali izvršilna veja oblasti. Kljub vsemu morajo nadzorni organi spoštovati svobodo upravnih skupnosti (72. člen, »La Constitution du 4 octobre«, 1958), zato nadzor ne sme imeti značilnosti hierarhičnega nadzora, ki ga nad podrejenimi organi izvajajo nadrejeni državni organi.

---

¹ Upravni organi, ki zastopajo državo v lokalnih upravnih okrožjih; brez samostojnosti in pravne entitete

² Prenos upravnih pooblastil z državne na lokalne subjekte/skupnosti, ki so ločeni od države.

Ministrstvo za notranje zadeve v Franciji zagotavlja vzdrževanje in kohezijo državnih institucij. Naloge ministrstva zajemajo dve glavni področji: upravljanje ozemlja in zagotavljanje varnosti državljanov in njihovega premoženja. Te naloge opravljajo različni oddelki ministrstva, na celotnem francoskem ozemlju pa jih zagotavljajo prefekture in pod njimi policija, žandarmerija in civilna zaščita (Ministere de l'interieur, 2011a).

2.1 Policija, žandarmerija in občinska policija

Sistem javne varnosti na državni ravni sestavljata policija (fr. *Police nationale*) in žandarmerija (fr. *La Gendarmerie Nationale*). Na državni in lokalni ravni pa delujejo še nekateri drugi organi, ki sodelujejo v sistemu javne varnosti, kot so občinska policija (fr. *Police municipale*), Generalni direktorat za carino in posredne dajatve (fr. *Direction générale des douanes et droits indirects*), Nacionalni urad za gozdove in druge državne agencije za okolje.

Francoska policija ima civilni status in je podrejena Ministrstvu za notranje zadeve. Svoje naloge opravlja predvsem v urbanih območjih in večjih mestih (Europol, 2019). Policijo vodi generalni direktor (fr. *directeur général de la police nationale*), ki je neposredno odgovoren za Generalni direktorat državne policije in neposredno podrejen ministru za notranje zadeve. Najbolj splošne naloge, ki jih opravlja policija, so zagotavljanje spoštovanja in izvrševanja zakonodaje ter preprečevanje kriminalitete. V tem okviru policija izvaja varnostne operacije (patruljiranje, nadzor prometa, preverjanje identitete) in pod nadzorom pravosodnih organov opravlja preiskave kaznivih dejanj (Police nationale, 2011a).

Policijske sile so razdeljene na pravosodno policijo in upravno policijo. Pravosodna policija pod vodstvom in nadzorom pravosodnih organov izvaja preiskave kaznivih dejanj ter aretacije storilcev in jih napoti do pristojnih pravosodnih organov, upravna policija pa zagotavlja javni red in mir ter skrbi za zagotavljanje varnosti državljanov in njihovega premoženja (Police nationale, 2011a). Nadzor nad policijo na državni ravni izvaja Generalni inšpektorat za nacionalno policijo v okviru Generalnega direktorata za nacionalno policijo, ki je pod neposrednim nadzorom Ministrstva za notranje zadeve.

Na departmajski ravni v Parizu deluje posebna policijska prefektura, ki ima pristojnosti v Parizu in sosednjih departmajih: je nekakšen pododdelek Ministrstva za notranje zadeve, pod neposrednim nadzorom ministra za notranje zadeve. Policijske sile v drugih departmajih pa so pod neposrednim nadzorom in poveljstvom pristojnega prefekta departmaja, ki je, kar zadeva operativno delo, pod nadzorom prefekta policijske prefekture v Parizu in pod nadzorom generalnega direktorja policije za ostale naloge (Police nationale, 2011a). Nadzor nad delom policije izvaja policijski prefekt prefekture v Parizu, ostali prefekti departmajev, generalni direktor policije in generalni inšpektorat za nacionalno policijo, zunanji nadzor nad pripadniki policije pa izvajajo Varuh človekovih pravic in druge nevladne organizacije.

Druga policijska sila, ki deluje na državni ravni, je žandarmerija. Francoska žandarmerija ima vojaški status in je bila do leta 2009 v sestavi Ministrstva za obrambo, zdaj pa v pretežnem delu spada pod Ministrstvo za notranje zadeve, z določenimi obvezami do Ministrstva za obrambo (Europol, 2019). Zagotavlja javno varnost in zaščito posameznikov ter njihovega premoženja, obvešča, opozarja in nudi pomoč ljudem, ki to potrebujejo. Poleg zagotavljanja javnega reda in miru ter uveljavljanja zakonodaje so pripadniki žandarmerije lahko pozvani tudi k vojaški obrambi države. Glavne naloge nacionalne žandarmerije so patroljiranje po manjših mestih in podeželskih območjih, kot obrambna vojaška sila pa so zadolženi tudi za varnost na letališčih in oddelkih za pošiljanje pošiljk (Gendarmerie nationale, n. d.). Sedež nacionalne žandarmerije je Generalni direktorat žandarmerije, ki ga vodi generalni direktor žandarmerije (fr. *Directeur Général de la Gendarmerie nationale*). Pripadniki žandarmerije so podvrženi nadzoru prefekta, generalnega direktorja žandarmerije in generalnega inšpektorata za nacionalno žandarmerijo, zunanji nadzor nad delom žandarmerije pa izvajajo Varuh človekovih pravic in druge nevladne organizacije.

Na občinski ravni deluje občinska policija (fr. *Police municipale*), ki je odgovorna za dnevno patroljiranje in pokriva vse zadeve, povezane s kriminaliteto in javnim redom znotraj svojih občinskih meja. Občinski policisti lahko zaznajo vse kršitve, a nimajo pooblastil za preiskovanje/obravnavanje kaznivih dejanj. Nadaljnji (pred)kazenski postopek nato prevzame policija ali žandarmerija (Osce Polis, n. d.). Splošni kodeks (»Code général des collectivités territoriales«, 1996), ki ureja lokalne skupnosti, določa status občinskih policistov. Brez poseganja v splošno pristojnost policijskih

sil in žandarmerije opravljajo občinski policisti naloge, ki jih občinski svet zahteva za preprečevanje kriminalitete ter vzdrževanje javnega reda in varnosti.

Občinska policija je pod neposrednim nadzorom župana občine, njeni pripadniki pa običajno ne nosijo strelnega orožja. Prefekt departmaja, v katerem je občina, pa lahko na zahtevo župana pooblasti občinske policiste, da so v določenih okoliščinah ali za posebno nočno delo oboroženi (Police nationale, n. d.). Župan je na območju svoje občine odgovoren za zagotavljanje javnega reda, varnosti in javnega zdravja ter zagotavljanje upravne funkcije, znane kot »policijska moč« župana (člen 2212-2, »Code general des collectivités territoriales«, 1996). Čeprav je ena izmed glavnih nalog občinske policije vzdrževanje reda, njihova naloga vključuje predvsem zaščito državljanov pred nesrečami in urejanje prometa ter parkiranja.

Občinski policiji so zaupane tudi nekatere upravne in pravosodne naloge, ki jih drugače opravljata policija in žandarmerija. Naloge upravne policije so neposredno povezane s preprečevanjem kriminalitete, nadzorom javnega reda in miru, zagotavljanjem javne varnosti ter zdravja. Nekateri občinski policisti so pomočniki pravosodnih policistov in imajo tako samo nekatera pooblastila za opravljanje njihovih nalog. Vse informacije o kakršnem koli prekršku ali kaznivem dejanju morajo občinski policisti posredovati županu, pravosodnim policistom nacionalne policije ali žandarmerije (Police nationale, n. d.). Pripadnike občinske policije, ki opravljajo upravne in pravosodne naloge, lahko primerjamo z redarji v Sloveniji.

Delo občinske policije obsega tudi sodelovanje z drugimi policijskimi silami; obvezen sporazum določa in omejuje naravo in teritorialno pristojnost njihovih intervencij ter način sodelovanja z drugimi policijskimi silami. Splošni nadzor in ureditev občinske policije je v pristojnosti Ministrstva za notranje zadeve, ki je pooblaščen za izvajanje inšpekcijskih pregledov državnih organov (Police nationale, n. d.). Delo občinskih policistov je podvrženo nadzoru župana, prefekta, generalnega direktorja policije in generalnega inšpektorata za nacionalno policijo, zunanji nadzor nad delom pripadnikov občinske policije pa izvajajo Varuh človekovih pravic in poleg njega tudi nevladne organizacije.

Generalna inšpektorata policije in žandarmerije predstavljata mehanizem resornega nadzora nad delom policije in žandarmerije. Zaposleni na inšpektoratih, ki opravljajo nadzor nad delom policije in žandarmerije, niso pripadniki operativnih sil, kar zagotavlja neodvisno delovanje inšpektoratov. Zunanji nadzor nad delom policije in

žandarmerije izvajajo pravosodni organi in sodišča, Varuh človekovih pravic ter druge neodvisne nevladne organizacije (Lafon, 2019).

3 Nadzor nad delom policije

Ker ima policija pooblastila za poseg v človekove pravice in hkrati naloge za zagotavljanje reda in javne varnosti, je nujno, da je policijska uporaba sile natančno določena, kar pomeni, da je nujno zagotoviti ravnotežje med državno represijo in posegi v človekove pravice.

Etični kodeks nacionalne policije in žandarmerije («Code de Déontologie de la police nationale et de la gendarmerie nationale», 1986) v členih od R434-23 do R434-27 določa nadzor nad delovanjem policije in žandarmerije. V členu 434-23 določa, da policijo in žandarmerijo nadzorujejo organi, ki jih določajo veljavna zakonodaja in mednarodne konvencije. Obe policijski sili sta pri izvajanju svojih pravosodnih nalog tudi pod nadzorom pravosodnega organa v skladu z določbami Zakonika o kazenskem postopku.

Notranji, resorni, pravosodni in zunanji nadzor ter spremljanje delovanja policije spada v domeno (Police nationale, 2011c):

- policijske hierarhije;
- generalnega inšpektorata nacionalne policije, ki opravlja revizije, disciplinske preiskave in sodne preiskave na zahtevo preiskovalnih sodnikov;
- generalnega inšpektorata nacionalne žandarmerije, ki opravlja revizije, disciplinske preiskave in sodne preiskave na zahtevo preiskovalnih sodnikov;
- generalnega inšpektorata uprave, ki lahko opravlja revizije dejavnosti policijskih služb in daje predloge;
- pravosodnega sistema, ki nadzira postopke policijskih služb in izvaja preiskave sumov kaznivih dejanj, ki naj bi jih storili pripadniki policije;
- nacionalne komisije za informacijsko tehnologijo in svoboščine, ki odobri ustvarjanje personaliziranih datotek, spremlja njihovo uporabo in lahko dovoli dostop pooblaščenim posameznikom;

- nacionalne komisije za varnostna prestrezanja, ki preverja skladnost izvajanja in delovanja komunikacijskih prestreznikov;
- generalnega nadzornika prostorov odvzema prostosti, ki zagotavlja, da se osebe, ki jim je odvzeta prostost, obravnava človeško in dostojanstveno, in
- varuha človekovih pravic.

3.1 Generalni inšpektorat nacionalne policije

Na državni ravni nadzor nad delom policije v okviru Ministrstva za notranje zadeve že od leta 1854 izvaja Generalni inšpektorat nacionalne policije (v nadaljevanju podpoglavja: inšpektorat), ki nadzira delovanje celotnega Direktorata za nacionalno policijo in Policijsko prefekturo v Parizu (Police nationale, 2011b). Ima vodstveno in svetovalno vlogo. Odgovoren je za zagotavljanje skladnosti policijskega dela z zakoni in predpisi ter etičnim kodeksom policije. V tem okviru na državni in regionalni ravni izvaja preiskave po celotnem državnem ozemlju v osmih oddelkih (Lille, Metz, Pariz, Rennes, Lyon, Bordeaux, Marseille in Fort-de-France) in pisarni v Nici (Police nationale, 2011b). Ministru, generalnemu direktorju policije in policijskemu prefektu kot posvetovalni organ svetuje glede usmeritev, tehničnih področij, doktrin in znanj. Inšpektoratu je predpisana tudi represivna vloga, čeprav kot tak nima pristojnosti za izrek kakršnih koli sankcij (Ministere de l'interieur, 2020a).

Načela, ključna pri zagotavljanju neodvisnosti in strokovnosti pri delovanju inšpektorata, so objektivnost, zglečnost, strokovnost, etičnost in odgovornost (Ministere de l'interieur, 2020a). Inšpektorat izvaja inšpekcijske preglede, revizije, študije v zvezi z organizacijo in delovanjem policijskih služb, izdaja priporočila za izboljšanje delovanja policije, usklajuje in koordinira sistem nadzora in obvladovanja tveganj policijskih služb, vrednoti uporabo prisilnih sredstev, od leta 2007 pa izvaja tudi nenapovedane preglede policijskih služb na ciljne teme, kot na primer sprejetost v družbi (Ministere de l'interieur, 2011b). Inšpektorat poleg odgovornosti za zagotavljanje skladnosti dela policije z zakoni in predpisi ter etičnim kodeksom nacionalne policije izvaja tudi preiskave, ki mu jih dodelijo upravni in sodni organi (Police nationale, 2011b; Ministère de l'interieur, 2011b).

Iz strateških razlogov, povezanih z odločitvami pravosodnih organov, je pariško tožilstvo sistematično določilo vse naloge inšpektorata, ki zadevajo pritožbe, vezane na uporabo sile, ne glede na stopnjo dokazov. Tako je inšpektorat zadolžen za najhujše poškodbe ali za primere, ki vključujejo zlorabo pooblastil, kot tudi za manj pomembne primere (ob potiskanju/odrivanju/prerivanju ali vdihavanju solzivca). Čeprav morda dejstvo, da inšpektorat obravnava vse primere domnevnih kršitev prvotno, vzbudi pomirjujoč odziv, lahko zaradi velikega števila primerov in preobremenjenosti resno ogrozi zmožnost obravnave primerov v razumnem roku (Ministere de l'interieur, 2020).

Inšpektorat izvaja dve popolnoma različni vrsti preiskav, ki jih opravlja približno sto preiskovalcev, ki obvladujejo dve področji (Ministere de l'interieur, 2020):

- sodne preiskave: na lastno pobudo ali na zahtevo pravosodnega organa (državnega tožilca ali preiskovalnega sodnika) in
- upravne preiskave: na zahtevo upravnih organov (ministra za notranje zadeve, generalnega direktorja nacionalne policije, policijskega prefekta prefektore v Parizu ali generalnega direktorja notranje varnosti) ali na lastno pobudo, pod pogojem, da se pojavijo tudi dokazi, ki zahtevajo sodno preiskavo (če je dokazni standard dovolj visok za uvedbo sodne preiskave).

Inšpektorat je v letu 2019 zaključil 1.322 sodnih preiskav, odprtih je ostalo še 1.460. Kar zadeva upravne preiskave, so jih v letu 2019 zaključili 238, odprtih pa je ostalo še 224. Preiskave, ki se nanašajo na čezmerno uporabo sile ali orožja, predstavljajo 59 % vseh sodnih preiskav.

Dolžnost vsakega upravnega organa je, da izvede preddisciplinsko upravno preiskavo vedno, kadar je to potrebno in se tako odzove na kršitve resne oz. odmevne narave, ki bi škodile interesom uprave. Tovrstne preiskave policistom ne predstavljajo disciplinske grožnje, temveč le zahtevajo pojasnila dejstev. Uvedba preddisciplinske preiskave je prvotno naloga hierarhično nadrejene avtoritete in je lahko v najresnejših primerih zaupana tudi inšpektoratu (Ministere de l'interieur, 2020a). Upravne preiskave omogočajo analizo kvalitativnih in kvantitativnih napak, ki jih inšpektorat nato pripiše policiji. Za razliko od pravnih/sodnih postopkov lahko inšpektorat poroča o disciplinskih kvalifikacijah (Ministere de l'interieur, 2020a). Od 238 upravnih preiskav so v 159 preiskavah ugotovili strokovne in etične kršitve

enega ali več uslužbencev, v 79 preiskavah pa ni bilo ugotovljene nobene kršitve. V 238 upravnih preiskavah, ki jih je obdelal inšpektorat, so ugotovili 630 kršitev (Ministere de l'interieur, 2020a).

Predlogi sankcij iz upravnih preiskav, ki jih je izvedel inšpektorat sam, predstavljajo približno 16 % kasnejših sankcij. Inšpektorat nima nikakršnih disciplinskih pooblastil, saj je le preiskovalni organ. Obseg predlogov za sankcije in alternativne ukrepe za pregon (282 v 2019) se je v primerjavi z letom 2018 zmanjšal za 21,4 % (359). Skupno je inšpektorat predlagal 276 sankcij, vključno s 159 neposrednimi sankcijami in 117 napotitvami na disciplinski svet ter 6 alternativnimi ukrepi za disciplinski pregon. Alternativni ukrep lahko namesto sankcije prve skupine izreče izjemoma, ko sankcija šibke stopnje ne bi imela nikakršne vzgojne vrednosti. Predpostavlja tudi, da je kršitelj priznal svojo krivdo in je za v prihodnje pripravljen sprejeti lekcijo (Ministere de l'interieur, 2020a).

Ko inšpektorat zaključi preiskavo, izdela poročilo in ga v vednost pošlje ministru za pravosodje in generalnemu direktorju nacionalne policije. Inšpektorat je vstopna točka za celotno policijo, Varuha človekovih pravic in generalnega nadzornika prostorov odvzema prostosti. Nosilec primera v inšpekcijskem pregledu zbere odgovore in analizira dokumente, ki sta jih predložila ta dva neodvisna organa, analizira pa tudi tiste dokumente, ki jih zahtevajo policijske službe za zaposlovanje. Oblikuje tudi osnutke odgovorov v imenu ministra za notranje zadeve, generalnega direktorja nacionalne policije in policijskega prefekta (Ministere de l'interieur, 2020a).

Ko Varuh človekovih pravic in nadzornik prostorov odvzema prostosti podata prijavo glede dela policije, se mora inšpektorat na prijavo odzvati. Prav tako se mora odzvati tudi na pozive in opažanja nekaterih evropskih in mednarodnih organizacij, kot so (Ministere de l'interieur, 2020a):

- Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja,
- Varuh človekovih pravic,
- Odbor Združenih narodov proti mučenju,
- Urad OVSE za demokratične institucije in človekove pravice in
- Skupina držav proti korupciji (GRECO) v okviru Sveta Evrope.

Da bi postalo delo inšpektorata pri nadzoru policije bolj transparentno, so se leta 2013 na Ministrstvu za notranje zadeve odločili za uvedbo platforme za poročanje inšpektoratu v obliki spletnega obrazca, preko katerega se lahko posamezniki pritožijo nad delom policije (Police nationale, 2011b). Platforma ne predstavlja instituta pritožbene pravice, saj je njen namen samo informativne narave (zbiranje pritožb in njihova analiza). Nadaljnji ukrepi so odvisni od položaja, vlagatelj pritožbe pa vedno prejme potrdilo o oddani prijavi. V nekaterih primerih prejme poleg potrdila še nasvet oziroma priporočilo glede nadaljnjega postopanja (Police nationale, 2011b). V letu 2019 je bilo preko platforme za poročanje podanih 4.792 pritožb (Ministere de l'interieur, 2020a).

3.2 Generalni inšpektorat nacionalne žandarmerije

Generalni inšpektorat državne žandarmerije (v nadaljevanju podpoglavja: inšpektorat), ki je odgovoren generalnemu direktorju žandarmerije, sodeluje pri ocenjevanju politik javne varnosti, zagotavljanju skladnosti ukrepov žandarmerije, svetuje in zagotavlja uporabo zakonov, predpisov in postopkov na vseh področjih službe. Zagotavlja tudi spoštovanje etičnih pravil, ki veljajo za vse pripadnike žandarmerije (Ministere de l'interieur, 2011c).

Inšpektorat izvaja svoja pooblastila nad celotnim vojaškim in civilnim usposabljanjem, službami in osebjem žandarmerije, strokovno znanje in preiskovalne zmogljivosti zaposlenih pa so osredotočene na dve strokovni področji (Ministere de l'interieur, 2011c):

- notranji primeri, katerih obravnava je namenjena preprečevanju in po potrebi preiskovanju posameznih kršitev zakona, predpisov, etike, spoštovanja človekovih pravic in splošnih načel izvajanja pooblastil, ter
- revizije, študije in inšpekcijski pregledi, ki se nanašajo na oceno obvladovanja tveganj znotraj žandarmerije, na organizacijo in delovanje enot, usposabljanje žandarmerije, na izvajanje novih javnih politik oz. nove postopke, pa tudi posebne tematike.

Prijavo na inšpektorat lahko poda vsaka fizična ali pravna oseba preko platforme za poročanje na spletni strani Ministrstva za notranje zadeve ali na spletni strani nacionalne žandarmerije. Prijavo zoper delo žandarmerije lahko oseba vroči tudi fizično na kateri koli policijski postaji ali prefektu v njegovi prefekturi.

Ta oblika nadzora nad pripadniki žandarmerije je bistvenega pomena, saj imajo prav ti z zakoni določena pooblastila, s katerimi lahko posežejo v človekove pravice. V okviru te oblike nadzora so zagotovljena jamstva, da se lahko prepreči neutemeljena uporaba pooblastil, netransparentnost in pristranskost pri delu. Inšpektorat operativno ni del Generalnega direktorata nacionalne žandarmerije, saj nadzorna funkcija žandarmerije ni združljiva s pooblastili za izdajanje ukazov ali uporabo pooblastil (Ministere de l'interieur, 2020b).

Pravilno izvajanje dela, upoštevanje etičnih norm in spoštovanje z zakonom danih pooblastil ostaja cilj nadzora inšpektorata nad delom pripadnikov žandarmerije, saj je neodvisen nadzor bistvenega pomena za zaupanje državljanov v delo žandarmerije (Ministere de l'interieur, 2020b). Inšpektorat ima tudi svoje decentralizirane enote, nameščene v obrambnih in varnostnih območjih, kjer so odgovorne za administrativne preiskave in izvajanje mediacij, katerih cilj je postopno reševanje medosebnih sporov s spodbujanjem sodelovanja vseh akterjev (Ministere de l'interieur, 2020b).

V letu 2019 je bilo na inšpektorat podanih 1.444 prijav, v letu pred tem pa 1.288 (Ministere de l'interieur, 2020b). Predmet prijav se nanaša predvsem na naslednje pritožbene razloge (Ministere de l'interieur, 2020b):

- pomanjkanje strokovnosti: zavrnitev pomoči, neustrezna komunikacija, nepristranskost v postopku, pretirane zamude pri izvajanju postopka, zavrnitev sprejetja pritožbe, pomanjkanje empatije ali ne poslušanje žrtve, neprimerno vedenje na družbenih omrežjih itn.;
- zloraba moči: uporaba zaupnih informacij v zasebne namene, razkritje informacij, ki izhajajo iz sodnih postopkov, zloraba funkcije za ustrahovanje drugih in njihovo izkoriščanje itn. ter
- kršenje človekovega dostojanstva: nesorazmerna uporaba sile, namerno nasilje, ponižujoče ravnanje in obravnavanje, neprofesionalnost, žalitve

med policijskim pridržanjem, prijetjem ali preprostimi pregledi ter druge razloge.

Če pritožba ni v pristojnosti inšpektorata, se vlagatelju pošlje odgovor in napoti k odgovorni osebi, na primer državnemu tožilcu (Ministere de l'interieur, 2020b).

Poročila, ki navajajo resne kršitve, so predmet kasnejše upravne preiskave. Če odkrita dejstva nakazujejo na storitev kaznivega dejanja, Generalni direktorat o tem obvesti pristojnega državnega tožilca na podlagi 40. člena Zakonika o kazenskem postopku in izvede sodno preiskavo (Ministere de l'interieur, 2020b). Inšpektorat v vseh primerih zagotavlja nadaljnje spremljanje odzivov in lahko oblikuje priporočila, če meni, da je bila izvedena kršitev etičnih obveznosti. Leta 2019 je manj kot 10 % prejetih pritožb potrdilo obstoj etične kršitve, ki jo je storil član žandarmerije (Ministere de l'interieur, 2020b).

Urad za preiskave (BEA) inšpektorata je z osebjem 6 preiskovalcev v letu 2019 vodil 16 upravnih preiskav in zaključil 4 primere, ki so se začeli leta 2018. Kljub občutnemu zmanjšanju števila pozivov/napotitev, obsega in trajanja opravljenih razgovorov, število ostaja primerljivo z letom 2018. V letu 2019 je bilo opravljenih 430 razgovorov za urni obseg 1.405 ur (560 leta 2018 za 1.485 ur). Večina primerov se nanaša na vedenjske težave (moralno nadlegovanje, diskriminacija itd.) ali na razne kršitve pravil (Ministere de l'interieur, 2020b).

Sodni preiskovalni urad inšpektorata (BEJ) je z osebjem 20 preiskovalcev, ki imajo državno pristojnost, leta 2019 prejel 100 novih sodnih napotitev/zahtev/pobud (99 napotitev v letu 2018). 88 % preiskav Sodnega preiskovalnega urada je posledica neposredne napotitve pravosodnega organa, preostalih 12 % pa je posledica prijave hierarhične oblasti sodnemu organu v skladu s 40. členom Zakonika o kazenskem postopku. 66 % preiskav je bilo izvedenih na zahtevo državnih tožilcev, 34 % pa na zahtevo preiskovalnih sodnikov (Ministere de l'interieur, 2020b).

Načini delovanja inšpektorata so se v zadnjih letih prilagodili organizaciji in delovanju ministrstva ter žandarmerije. Generalni direktor nacionalne žandarmerije se je v zvezi s tem odločil, da je mogoče nekatere preiskave ali mediacije za reševanje sporov izvajati s pomočjo decentraliziranih struktur inšpektorata. Tako so poleti 2019 v Bordeauxu, Lyonu in Marseillu nastale prve tri decentralizirane podružnice inšpektorata, poleti 2020 pa naj bi bile ustanovljene še tri druge. Brez teritorialne

pristojnosti so to enote, ki delujejo pod neposrednim vodstvom vodje inšpektorata (Ministere de l'interieur, 2020b).

Naloge notranje revizije izvaja Oddelek za revizije, inšpekcijske preglede in študije (DAIE) v okviru inšpektorata. Njegov namen je zagotoviti generalnemu direktorju nacionalne žandarmerije, da so tveganja, ki ogrožajo organizacijo in njeno delovanje, ustrezno naslovljena in da se izvajajo ocene ustreznosti mehanizmov notranjega nadzora. Glede na opravljene analize se podajajo predlogi za izboljšanje v obliki akcijskega načrta (Ministere de l'interieur, 2020b).

3.3 Preiskovalni senat

Na državni ravni deluje tudi Preiskovalni senat (fr. *La chambre de l'instruction*), ki ima status preiskovalnega sodišča druge stopnje. Obravnava tudi prvostopenjske zadeve, povezane s kaznivimi dejanji ali prekrški, ki naj bi jih izvedli sodniki, župani, prefekti in nekateri drugi javni uslužbenci pri opravljanju svojih nalog. V nekaterih primerih ima Preiskovalni senat tudi disciplinske pristojnosti, predvsem kar zadeva pravosodne policiste in nekatere druge civilne ter vojaške uslužbence (Vie Publique, 2019).

Preiskovalni senat je odgovoren za zagotavljanje pravilnega delovanja kazenskega pravosodja z različnimi oblikami nadzora nad različnimi akterji (Vie Publique, 2019):

- zagotavlja nemoten potek preiskave: ne samo da odloča o sporih o pristojnosti med sodniki, ampak tudi nadzoruje delovanje preiskovalnih uradov (spoštovanje postopka in rokov);
- izvaja nadzor nad dejavnostjo uradnikov, ki imajo pooblastila pravosodne policije: lahko jim daje pripombe ali jih izključi iz sodne dejavnosti;
- posega v zadeve izročitve, rehabilitacije in razlage uporabe pravnih aktov o amnestiji.

Ena izmed nalog, ki jo mora predsednik preiskovalnega senata izvajati vsaj trikrat letno, je tudi obisk pripornih prostorov, da bi lahko ocenil tamkajšnje pogoje za pridržanje osebe (Vie Publique, 2019).

4 Zunanji nadzor nad delom policije

Če država temelji na vladavini prava in demokraciji, mora zagotoviti, da se učinkovitost in odgovornost policijskega dela spremljata in preverjata na več organizacijsko-hierarhičnih ravneh, ob stalnem nadzoru neodvisnih in nepristranskih organov, saj bo policijsko delo »demokratsko« le, če njeno delo nadzirajo strokovnjaki, vse tri veje oblasti, državljani in mediji ter nevladne organizacije. Učinkovitost zagotavljanja javne varnosti je odvisna tudi od tega, da policija sprejme zunanji nadzor in se ob morebitno ugotovljenih pomanjkljivostih nanje tudi odzove, sankcionira kršitelje ter uveljavi priporočila, ki jih podajo nadzorni organi in institucije. Med slednje spadajo zlasti Varuh človekovih pravic ter nevladne in mednarodne organizacije. V francoski ureditvi lahko med oblike zunanjega nadzora prištejemo tudi nadzor, ki ga izvaja Generalni inšpektorat uprave.

4.1 Varuh človekovih pravic

Francija je bila zaradi domnevne prepogoste nekaznovanosti uporabe čezmerne sile francoskih policistov pogosto tarča kritik nevladnih organizacij, ki se borijo za človekove pravice, med drugimi tudi Amnesty International (Amnesty International, 2009). Zaradi tovrstnih kritik je Francija leta 2011 ustanovila nacionalnega Varuha človekovih pravic (fr. *La Défenseur des droits*), ki ima široko pristojnost, ki med drugim vključuje tudi nadzor policije.

Varuh človekovih pravic je neodvisen upravni organ. Njegova naloga je predvsem ozaveščanje javnosti in nudenje pravne podpore žrtvam neprimerne dela policije (Equinet European Network of Equality Bodies, 2019). Leta 2011 so bile naloge in pristojnosti (nekdanjih) državnih institucij (Mediator Republike, Zagovornik otrokovih pravic, Nacionalna komisija za varnostno etiko in Visoki urad za enakost in boj proti diskriminaciji) združene v eno institucijo, ki jo predstavlja Varuh človekovih pravic (Equinet European Network of Equality Bodies, 2019). Varuh človekovih pravic sicer nima formalnih pooblastil, saj v postopkih, ki jih vodi, izdaja priporočila, ki pa niso pravno obvezujoča. Varuh človekovih pravic lahko ukrepa tudi samoiniciativno, kadar meni, da je njegovo posredovanje potrebno (Equinet European Network of Equality Bodies, 2019).

Na Varuha človekovih pravic se lahko obrne vsak (izjemoma tudi pravna oseba), ki meni, da so bile njemu (ali njegovemu bližnjemu) kršene njegove temeljne človekove pravice ali svoboščine, na primer v primerih uporabe nesorazmerne sile, žaljivega vedenja, neprimerne in neutemeljene osebne preiskave, neutemeljenega preverjanja istovetnosti, težav pri vložitvi pritožbe, neutemeljenega pridržanja ali odvzema prostosti in podobno (Defenseur des droits, 2020a). Pomembno vlogo ima tudi pri zagotavljanju spoštovanja pravil dobrega ravnanja strokovnjakov za javno varnost v skladu z etičnim kodeksom policije in žandarmerije, ki velja od 1. januarja 2014. Vse to pomeni, da sta »nacionalna policija in nacionalna žandarmerija tudi pod nadzorom zagovornika pravic« (Lafon, 2019).

Varuh človekovih pravic je prejel leta 2017 1.228 prijav, leta 2018 1.520, leta 2019 pa 1.957 prijav. V letu 2019 se je 55,1 % prijav nanašalo na policijo, 16,6 % na žandarmerijo, 14,7 % pa na pripadnike pravosodne policije. Največ prijav (27,5 %) je bilo zaradi domnevnega nasilja represivnih organov (Defenseur des droits, 2020b). Prijavo je možno vložiti na spletni strani Varuha človekovih pravic ali osebno pristojnemu predstavniku Varuha človekovih pravic. Oseba lahko prijavo sporoči tudi po telefonu ali e-pošti (Defenseur des droits, 2020a).

Od 1. septembra 2018 je za sporazumno poravnavo in obravnavo primerov o zavrnitvah pritožbe ali neprimerni komunikaciji pripadnikov policije ali žandarmerije odgovornih 44 predstavnikov za vprašanja varnostne etike. Oseba, ki meni, da je bila žrtev tovrstnega vedenja, se lahko obrne na predstavnika/pooblaščenca Varuha človekovih pravic, ki bo neposredno obravnaval njeno pritožbo z mediacijo ali pa jo bo posredoval teritorialno pristojnemu predstavniku. Predstavniki delujejo v vseh regijah v Franciji, so strokovno usposobljeni in tako kot vsi teritorialni predstavniki Varuha človekovih pravic zavezani k zaupnosti in nepristranskosti (Defenseur des droits, 2020a). Z Varuhom človekovih pravic lahko kontaktira vsaka žrtev ali priča nekemu dejanju, za katero meni, da je kršil njene temeljne človekove pravice in ga je storil predstavnik javne ali zasebne službe.

4.2 Generalni inšpektorat uprave

Generalni inšpektorat uprave (v nadaljevanju podpoglavja: inšpektorat) izvaja tradicionalne in stalne inšpekcijske nadzore, revizije, ocenjevanja in nudi podporo organom državne uprave, da bi izpolnili pričakovanja ministra za notranje zadeve in vlade na splošno (Ministere de l'interieur, 2011d). Inšpektorat je zadolžen za oceno

pravilne uporabe finančnih sredstev, ki so na voljo varnostnim silam, da bi lahko svoje naloge izvajale v najboljših možnih pogojih. Med naloge inšpektorata spada tudi skrb za zagotavljanje javnih sredstev za pravosodno policijo in posledično njen učinkovitejši boj proti gospodarski in finančni kriminaliteti (Ministere de l'interieur, 2020c).

4.3 Mreža neodvisnih organizacij, ki obravnavajo pritožbe nad delom policije

Mreža neodvisnih organizacij, ki obravnavajo pritožbe nad delom policije (ang. *Independent Police Complaints Authorities's Network*), je civilnodružbena organizacija, ki služi izmenjavi podatkov in sodelovanju med neodvisnimi organizacijami, zadolženimi za zunanji nadzor varnostnih sil. Te organizacije, predvsem iz držav članic EU, prejemajo in obdelujejo prijave zoper represivne državne organe, včasih pa tudi zoper zasebne varnostne strukture. V večini članic tovrstno organizacijo predstavlja Varuh človekovih pravic (*Independent Police Complaints Authorities' Network*, 2020).

5 Zaključek

Nadzor nad delovanjem policije in varnostnih organov na splošno je ključnega pomena, saj imajo ti pooblastila za najgloblje posege v človekove pravice in svoboščine. Njihove naloge morajo biti natančno določene in opredeljene ter zapisane v zakonih, saj je samo tako mogoče nadzorovati vse represivne postopke. Francija ima v svoji zakonodaji vpeljan centralizirani sistem nadzora nad delom policije. Naloge in pristojnosti policije in žandarmerije so zapisane v različnih zakonih in podzakonskih aktih, pomemben akt, po katerem se morajo ravnati vsi pripadniki policijskih sil, pa je tudi Etični kodeks nacionalne policije in nacionalne žandarmerije.

Neposredni nadzor nad delom obeh policijskih sil izvajajo prefekti, župani in generalni poveljniki, neodvisen notranji nadzor nad delom obeh policijskih sil pa izvajata Generalni inšpektorat za nacionalno policijo in Generalni inšpektorat za nacionalno žandarmerijo v okviru Ministrstva za notranje zadeve. Generalna inšpektorata naj bi delovala neodvisno, vendar bi status dejanske neodvisnosti in nepristranskosti v očeh javnosti lahko dobila le, če ne bi delovala v okviru Ministrstva za notranje zadeve, saj je le-to tesno povezano z operativnim in

administrativnim delovanjem obeh policijskih sil. Nadzor nad delom pravosodne policije vedno opravlja tudi sodna veja oblasti, ki usmerja in nadzira (pred)kazenski postopek, ki ga izvaja pravosodna policija. Ne nazadnje pravosodni organi v sodelovanju z inšpektoratom preiskujejo zlorabe pooblastil pripadnikov policijskih sil in določajo sankcije.

V Franciji deluje tudi več neodvisnih organov, ki vrednotijo delo policije, državljanom nudijo pravno pomoč in ščitijo njihove temeljne človekove pravice in svoboščine. Mednje spada Varuh človekovih pravic, ki predstavlja pomemben del zunanjega nadzora nad delom policije, pomembno vlogo pa imajo tudi nevladne in mednarodne organizacije.

Naloge, ki jih opravljajo francoske službe za zagotavljanje javne varnosti, so tako podvržene neposrednemu notranjemu nadzoru na vseh organizacijsko-hierarhičnih ravneh ter notranjemu in zunanjemu neodvisnemu nadzoru drugih organov in institucij. Francija nima vpeljanih raznovrstnih oblik državljanskega nadzora, ki jih drugje zastopajo organi, kot so komisije za pritožbe nad delom policije, nadzorni odbori na ravni lokalne samouprave in podobno. Z vpeljavo tovrstnih neodvisnih organov bi lahko Francija okrepila sistem nadzora in zaupanje državljanov v neodvisnost, nepristranskost in strokovnost dela policije in nadzora nad njenim delom, saj učinkovitost pravne države med drugim temelji tudi na državljanih in njihovih pogledih na delo policije in drugih varnostnih subjektov.

Literatura

- Amnesty International. (2009). *Public outrage: Police officers above the law in France*. Pridobljeno na <https://www.amnesty.org/en/documents/EUR21/003/2009/en/>
- Central Intelligence Agency. (n. d.). *The world factbook – France*. Pridobljeno na <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/fr.html>
- Code de déontologie de la police nationale [Etični kodeks nacionalne policije]. (1986, 2001, 2014). *Legifrance*, (592/86, 709/01, 1113/13). Pridobljeno na <https://www.legifrance.gouv.fr/codes/id/LEGISCTA000028286849/2020-08-26/>
- Defenseur des droits. (2020a). *Respect de la déontologie des professionnels de la sécurité*. Pridobljeno na <https://www.defenseurdesdroits.fr/fr/institution/competences/deontologie-securite>
- Defenseur des droits. (2020b). *Annual Activity Report 2019*. Paris: Defenseur des droits. Pridobljeno na https://www.defenseurdesdroits.fr/sites/default/files/atoms/files/raa-2019_en_numaccessopti_07-09-2020.pdf
- Europa. (2019). *Member countries – France*. Pridobljeno na https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/france_sl
- Equinet European Network of Equality Bodies. (2019). *France – Defender of rights*. Pridobljeno na <https://equineteurope.org/author/france-dr/>

- Europol. (2019). *Member states – France*. Pridobljeno na <https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/member-states/france>
- Gendarmerie nationale. (n. d.). *Generalités*. Pridobljeno na <https://www.gendarmerie.interieur.gouv.fr/Notre-institution/Generalites>
- INSSEE. (2019). *Code officiel géographique au 1er janvier 2019 et au 1er avril 2019*. Pridobljeno na <https://www.insee.fr/fr/information/3720946>
- Independent Police Complaints Authorities' Network. (2020). *Home*. Pridobljeno na <https://ipcan.org/>
- Interpol. (2019). *Member countries – France*. Pridobljeno na <https://www.interpol.int/Who-we-are/Member-countries/Europe/France>
- La Constitution du 4 octobre, 1958 (Ustava Republike Francije z dne 4. oktobra 1958). (1958, 1974, 1992, 1993, 1995, 1996, 1998, 1999, 2000, 2003, 2005, 2007, 2008). *Legifrance*, (1958, 904/74, 554/92, 952/93, 1256/93, 880/95, 138/96, 610/98, 49/99, 569/99, 964/00, 276/03, 103/05, 204/05, 205/05, 237/07, 238/07, 239/07, 103/08, 724/08). Pridobljeno na <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT000006071194>
- Lafon, M. (27. 4. 2019). Non, le contrôle de la police par l'IGPN n'est pas illégal. *Liberation*. Pridobljeno na https://www.liberation.fr/checknews/2019/04/27/non-le-controle-de-la-police-par-l-igpn-n-est-pas-illegal_1723090
- Loi n. 96-142 du 21 février 1996 relative à la partie Législative du code général des collectivités territoriales [Zakon št. 142 z dne 21. februarja 1996 o zakonodajnem delu splošnega zakonika lokalnih oblasti]. (1996). *Legifrance*, (47/96). Pridobljeno na <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT00000559120/>
- Ministere de l'interieur. (2011a). *Le ministère*. Pridobljeno na <https://www.interieur.gouv.fr/Le-ministere>
- Ministere de l'interieur. (2011b). *Rapports de l'IGPN*. Pridobljeno na <https://www.interieur.gouv.fr/Publications/Rapports-de-l-IGPN>
- Ministere de l'interieur. (2011c). *Rapports de l'IGGN*. Pridobljeno na <https://www.interieur.gouv.fr/Publications/Rapports-de-l-IGGN>
- Ministere de l'interieur. (2011d). *Organisation – Inspection générale de l'administration*. Pridobljeno na <https://www.interieur.gouv.fr/Publications/Rapports-de-l-IGGN>
- Ministere de l'interieur. (2020a). *Rapport annuel d'activité de l'IGPN 2019*. Paris: Ministère de l'interieur. Pridobljeno na <https://www.interieur.gouv.fr/Publications/Rapports-de-l-IGPN/Rapport-annuel-d-activite-de-l-IGPN-2019>
- Ministere de l'interieur. (2020b). *Rapport annuel d'activité de l'IGGN 2019*. Paris: Ministère de l'interieur. Pridobljeno na <https://www.interieur.gouv.fr/Publications/Rapports-de-l-IGGN/Rapport-annuel-d-activite-de-l-IGGN-2019>
- Ministere de l'interieur. (2020c). *Rapport d'activité 2019 de l'IGA*. Paris: Ministère de l'interieur. Pridobljeno na <https://www.interieur.gouv.fr/Le-ministere/Organisation/Inspection-generale-de-l-administration/Actualites/Rapport-d-activite-2019-de-l-IGA>
- Osce Polis. (n. d.). *Country profile – France*. Pridobljeno na <https://polis.osce.org/country-profiles/france>
- Police nationale. (2011a). *Presentation generale*. Pridobljeno na <https://www.police-nationale.interieur.gouv.fr/Presentation-generale>
- Police nationale. (2011b). *Organisation – Inspection Générale de la Police Nationale*. Pridobljeno na <https://www.police-nationale.interieur.gouv.fr/Organisation/Inspection-Generale-de-la-Police-Nationale>
- Police nationale. (2011c). *Presentation generale – Deontologie et controle*. Pridobljeno na <https://www.police-nationale.interieur.gouv.fr/Presentation-generale/Deontologie-et-controle>
- Police nationale (n. d.). *La Police Municipale en France*. Pridobljeno na <https://www.police-nationale.net/police-municipale/>
- Policija. (n. d.). *O slovenski policiji – policijska pooblastila*. Pridobljeno na <https://www.policija.si/0-slovenski-policiji/policijska-pooblastila>
- Policing law. (2019). *France*. Pridobljeno na <https://www.policinglaw.info/country/france>
- Vie Publique. (2018a). *Collectivités territoriales*. Pridobljeno na <https://www.vie-publique.fr/fiches/collectivites-territoriales>

- Vie Publique. (2018b). *Quelles sont les compétences exercées par les départements?* Pridobljeno na <https://www.vie-publique.fr/fiches/19620-les-competences-des-departements-loi-notre-loi-maptam> <https://www.vie-publique.fr/fiches/19620-les-competences-des-departements-loi-notre-loi-maptam>
- Vie Publique. (2018d). *Qu'est-ce qu'un préfet de région?* Pridobljeno na <https://www.vie-publique.fr/fiches/20170-le-role-du-prefet-region>
- Vie Publique. (2019). *La procédure pénale – Quel est le rôle de la chambre de l'instruction?* Pridobljeno na <https://www.vie-publique.fr/fiches/268572-chambre-de-linstruction-fonctions-juridictionnelle-et-de-controle>